

Průkaz osoby se zdravotním postižením

Osoba starší jednoho roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, který ji podstatně omezuje, může žádat o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením a získat tento doklad. Průkaz se vydává ve třech stupních – těžké postižení (TP), zvláště těžké postižení (ZTP) a zvláště těžké postižení s průvodcem (ZTP-P). Nemocní trpící axiální spondyloartritidou/ankylozující spondylitidou (axSpA/AS) by si mohli o tento průkaz zažádat, pokud je jejich onemocnění v souladu s některým ze zdravotních stavů nezbytných pro vydání průkazu. Je vhodné se poradit se svým revmatologem a praktickým lékařem, zda je možné o některý z těchto průkazů žádat. Zdravotní stavy, které by mohly odpovídat potíží nemocných s axSpA/AS k získání tohoto průkazu, jsou uvedeny v tabulce 2A.

Průkazy jsou spojeny s určitými výhodami (tabulka 2A).

Průkazy pro osoby se zdravotním postižením			
Typ průkazu	Osoby, pro které je určen	Zdravotní stavy relevantní k axSpA/AS	Nároky
TP	Středně těžké funkční postižení	Ztráta úchopové schopnosti nebo podstatné omezení funkce horní končetiny	Vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky
		Podstatné omezení funkce dolní končetiny	
		Středně těžké omezení funkce dvou končetin	
		Postižení páneve s poruchou pánevního prstence a závažnou neurologickou symptomatologií	Přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání čekání, zejména stání. Za os. Projednávání se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb, ani ošetření nebo vyšetření ve zdravotnických zařízeních
		Postižení páteře s často recidivujícími projevy nervosvalového dráždění a poruchou svalového korzetu nebo se ztuhlostí dvou úseků páteře	
Omezení pohyblivosti a celkové výkonnosti při běžném zatížení při interních postiženích			
ZTP	Těžké funkční postižení pohyblivosti	Funkční ztráta dolní končetiny se ztrátou opěrné funkce	Vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky
		Těžké omezení funkce dvou končetin	
		Postižení páneve provázené těžkými parézami dolních končetin nebo závažnou nestabilitou pánevního prstence	Přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání čekání, zejména stání. Za os. Projednávání se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb, ani ošetření nebo vyšetření ve zdravotnických zařízeních
		Postižení páteře provázené těžkými parézami končetin nebo ztuhnutím tří úseků páteře nebo závažné deformity páteře s omezením exkurzí hrudníku	
		Těžké postižení pohyblivosti a celkové výkonnosti při lehkém zatížení při interních postiženích	
		Bezplatnou přepravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvaje, autobusy, atd), slevu 75% jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75% v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy	
ZTP/P	Zvlášť těžké funkční postižení pohyblivost a úplné postižení pohyblivosti	Funkční ztráta dolní končetiny se ztrátou opěrné funkce a současná funkční ztráta horní končetiny	Vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky
		Funkční ztráta dolních končetin se ztrátou opěrných funkcí	
		Zvlášť těžká porucha pohyblivosti na základě závažného postižení tří a více funkčních článků pohybového ústrojí; funkčním celkem se rozumí hrudník, páteř, pánev, končetina	Přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání čekání, zejména stání. Za os. Projednávání se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb, ani ošetření nebo vyšetření ve zdravotnických zařízeních
		Multiorgánové selhávání dvou a více orgánů nebo ztráta imunity spojené se zvlášť těžkým postižením orientace nebo pohyblivosti	
		Bezplatnou přepravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvaje, autobusy, atd), slevu 75% jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75% v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy Bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě (tzn. MHD, doprava autobusem, vlakem) Bezplatnou dopravu vodičů psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud není doprovod průvodce	

Upozornění: v této tabulce jsou uvedeny jen skutečnosti relevantní k onemocnění axiální spondyloartritida (axSpA) nebo ankylozující spondylitida (AS). Míru postižení určuje posudkový lékař. Pokud je u nemocného s axSpA/AS jiné postižení - je žadatel posuzován podle relevantního postižení.

Řízení o průkazu osoby se zdravotním postižením začíná podáním Žádosti o průkaz na krajské pobočce úřadu práce. Na základě podané Žádosti požádá příslušnou OSSZ dle místa trvalého bydliště o posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem. Ten si vyžádá aktuální informace o Vašem zdravotním stavu od praktického lékaře a je zpracován posudek, kde je uvedeno, zda splňuje žadatel indikaci – a pro který stupeň průkazu. Rozhodnutí o průkazu vydává pobočka úřadu práce. Proti rozhodnutí je možné se odvolat, a sice do 15 dnů od doručení rozhodnutí k ministerstvu práce a sociálních věcí.

Parkovací karta a vyhrazené parkovací místo

Držitelům průkazů ZTP a ZTP/P vydávají sociální odbory obcí s rozšířenou působností tzv. parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením. Základní výhodou je nárok parkovat na místech vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením. Vozidlo je možno označit parkovacím průkazem pouze v případě, že je ve vozidle přítomen držitel průkazu. Parkovací průkaz umožňuje stát po dobu nezbytně nutnou s takto označeným vozidlem na místech, kde je zákaz stání, pokud tím nedojde k ohrožení bezpečnosti a plynulosti provozu a je-li to naléhavé. Majitel vozidla s přiznaným průkazem ZTP a ZTP/P může požádat o vyhrazené parkovací místo v místě bydliště podle zákona č.361/2000 Sb., § 67, odst.9.

Další informace a rady o sociální a pracovní problematice lze získat na webových stránkách: www.mpsv.cz, www.ligavozick.cz (včetně bezplatné linky 800 100 250), www.ligaportal.cz